

Факультет / відділення

Циклова комісія української мови та літератури

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	Риторика та ділова комунікація
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	Фахова передвища освіта
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки» 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	051 «Економіка» 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» 075 «Маркетинг»
Освітня програма	Економіка» Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Маркетинг
Семестр	3 семестр (9 кл), 1 семестр (11 кл)
Курс	2 курс (9 кл), 1 курс (11 кл)
Анотація курсу	Сучасна риторика як навчальна дисципліна спрямована на підготовку студентів до оволодіння професійними знаннями та вміннями в області комунікативних методик та публічних виступів. Основною метою курсу "Риторика" є підвищення рівня комунікативної компетенції студентів та розвиток знань в області риторики. Освоєння навичок правильного спілкування і взаємодії між соціальним суб'єктом, соціальними групами, спільнотами і суспільством в цілому.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:1919/m72/course/view.php?id=461
Мова викладання	українська

Лектор курсу	канд. філол. наук Жуган Наталія Анатоліївна канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: nzhugan@ukr.net Messenger: https://www.facebook.com/СДН «Moodle»: повідомлення в чаті СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: nzhugan@ukr.net Messenger: https://www.facebook.com/
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/koop_e.pdf http://csbc.edu.ua/documents/otdel/koop_p.pdf http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_m.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність спілкуватися іноземною мовою. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів.
Перелік програмних результатів навчання	Знати явища і події соціально-політичного, культурного, духовного середовища для формування світогляду людини та встановлювати зв'язок між ними. Мати навички усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами. Уміти проявляти ініціативу та підприємливість, володіти навичками міжособистісної взаємодії для досягнення професійних цілей. Використовувати навички міжособистісної

	<p>взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.</p> <p>Демонструвати навички самостійної роботи, критики та самокритики, відкритості до нових знань.</p>
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	<p>Загальна кількість годин – 90 год</p> <p>Кількість кредитів – 3</p> <p>Кількість лекційних годин – -</p> <p>Кількість практичних занять – 30 год.</p> <p>Кількість годин для самостійної роботи студентів – 60 год.</p> <p>Форма підсумкового контролю – залік</p>
Методи навчання	<p>Розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, робота студентів з підручниками, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою, робота студентів з глобальною мережею Інтернет; виконання завдань і вправ, реферування.</p>
Зміст дисципліни	
Тема 1. Риторика як мистецтво і наука. Предмет і завдання курсу	<p>Поняття риторики та її предмет. Основні поняття та структура класичної риторики.</p>
Тема 2. Історія риторики й красномовства. Ораторське мистецтво Давнього Світу	<p>Антична грецька і римська риторика. Особливості середньовічної риторики. Основні здобутки класичної риторики.</p>
Тема 3. Етапи історії слов'янської риторики. Українське красномовство.	<p>Ораторське мистецтво в Україні. Особливість розвитку теорії красномовства на сучасному етапі.</p>
Тема 4. Неориторика, її зміст та основні напрями.	<p>Семіотичний характер неориторики. Загальна характеристика лінгвістичної та аргументативної неориторики.</p>
Тема 5. Теоретичні засади риторики. Риторичні закони та їх характеристика.	<p>Риторика як лінгвістична наука, теорія ораторського мистецтва. Зв'язок з іншими науками. Закони риторики.</p>
Тема 6. Основні жанри ораторського мистецтва.	<p>Основні риси і жанри академічного красномовства.</p>

Тема 7. Мова як вираження внутрішнього світу людини і засіб комунікації. Бесіда і публічна мова.	Бесіда і публічний виступ. Внутрішній і зовнішній діалог. Оратор і аудиторія. Мета, новизна і назва промови.
Тема 8. Практична риторика. Етапи підготовки ораторської промови.	Визначення теми. Формулювання мети. Збирання матеріалу. Робота над конспектом. Складання плану.
Тема 9. Основні види промов.	Судові, дорадчі, похвальні (епідейктичні) промови.
Тема 10. Диспозиція.	Вступ до промови. Головна частина. Способи подання матеріалу. Типові помилки в аргументації та критиці. Завершення промови.
Тема 11. Меморія й акція.	Способи запам'ятовування промови. Невербальні засоби оратора. Аналіз публічного виступу.
Тема 12. Психологічні аспекти публічного виступу.	Психологічні основи публічного виступу. Спілкування і маніпуляція свідомістю. Роль переконань у процесі публічного виступу.
Тема 13. Культура мови ділової людини.	Правильність мови. Лексика і норми слововживання. Помилки наголосу. Точність і виразність мови.
Тема 14. Культура ведення полеміки.	Проведення дискусії. Формулювання тези й антитезиси. Підготовка аргументації. Основні прийоми ведення полеміки.
Тема 15. Бар'єри в спілкуванні і їхнє подолання.	Стили спілкування. Основні різновиди порушення комунікації. Різновиди психологічних бар'єрів та способи їх подолання.
Тема 16. Публічний виступ.	Етапи підготовки публічного виступу.
Тема 17. Навчальний проект.	Види проектів. Етапи роботи над проектом.
Тема 18. Залікове заняття.	Контрольна робота. Тестування.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання

	зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.

Система оцінювання

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі заліку або іспиту, відповідно до графіку навчального процесу.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Експрес-опитування (3 опит.)	15
Практичні завдання (3 завд.)	15
Доповіді (2 доповіді)	10
Виступи з промовою (2 виступи)	10
Модульні контрольні роботи (2 к.р.)	20
Реферат	10
Захист проектної роботи (презентація)	10
Тестування	10
Разом	100

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах

FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Абрамович С. Д. Мовленнєва комунікація: Підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. Київ, 2004. С. 195 – 202.
3. Вандишев В.М. Риторика: екскурсія в історію вчень і понять: навч. посіб. Київ: Кондор, 2006. – 264 с.
4. Гриценко Т.Б. Риторика : Навчальний посібник Київ: НАУ, 2006.
5. Давиденко В. В. Основи ораторського мистецтва та ділове спілкування сучасного спеціаліста : навч. посіб. (для студ. екон. та юрид. спец.); Міжрегіональна академія управління персоналом. Вінницький ін-т. Вінниця : О.Власюк, 2003. 167 с.
6. Дюмін О. З. Ділове спілкування. (Риторика та ораторське мистецтво) : практ. посіб.; Міністерство освіти і науки України. Науково-методичний центр вищої освіти, Харківський держ. технічний ун-т радіоелектроніки. Харків : Видавництво ХТУРЕ, 2001. 146 с.
7. Єрушевич Г. Д. Вступ до риторики; Прикарпатський ун-т ім. Василя Стефаника. Івано-Франківськ : Гостинець, 2002. 160 с.
8. Колотілова Н. А. Риторика. Навч. посібн. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
9. Куньч З. Й. Українська риторика: історія становлення і розвитку : навч. посіб.; Нац. ун-т “Львів. політехніка”. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2011. 248 с.
10. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2006. 311 с.
11. Ораторське мистецтво: навч. посіб. / Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова [та ін.]; за ред. Н.О. Осипової. Харків: Одиссей, 2007. 144с.
12. Осипова Н.П. Ораторське мистецтво: Навчальний посібник. Харків: Одиссей, 2006. 144 с.
13. Сагач Г.М. Риторика: навч. посібник для студентів серед. і вищ. навч. закладів . Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. 567 с.
14. Спанатій Л. С. Риторика : навч. посіб. для студ. ВНЗ Київ: Ін Юре, 2008. 143 с.
15. Томан І. Мистецтво говорити: Пер з чес. Київ: Політвидав України, 1989. 293 с.

16. Чибісова Н. Г. Риторика : навч. посібник для студ. вищих навч. закл.; Народна українська академія. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 228 с.

Допоміжна

1. Зубенко Л. Г. Ораторське мистецтво [Текст] : практ. посіб. Київ: Парламент, вид-во, 2002. 115 с.

2. Олійник, О. Основи ораторської майстерності [Текст] : навч. посіб. Київ: Кондор, 2010. 181 с.

3. Риторика [Текст]: навч.-метод. посіб. Харків: НТУ «ХП», 2008. 160 с.

4. Сагач, Г. М. Ділова риторика: мистецтво риторичної комунікації [Текст]: навч. посіб. Київ: Зоря, 2003. 255 с.

5. Сагач, Г. Вибрані твори : в 5 т. Т. 1: Риторика: «Златоуст» [Текст] Рівне : ПП ДМ, 2006. 288 с.

6. Токарська, А. С. Культура фахового мовлення правника [Текст] : навч. посіб. Львів: Світ, 2003. 312 с.